

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

סוכה דף יז

תורת העולה ח"ג פס"ב

סכך פסול פוסל בארבע טפחים, נגד מעלת החכם שהוא העיונית, להיות כי צדיק באמונתו יחיה (חבוקי ב' ד'), ואם נשאר לאדם האמונה באלהים כהוגן, אף כי טעה באיזה עיון מעיוניו שהם בשלשה חלקי העולם, והוא כדמות הסכך המקבל טומאה, עדיין הסכה כשרה מאחר שעדיין מחזיק באמונתו כראוי. אמנם אם יקבל טומאה בטפח הרביעי, שהוא הטעות באיזה אמונה הנתלית בהשם יתעלה, שהוא ממדרגת הרביעית ממדרגת העולם, אזי הסוכה פסולה. ואפשר שנגד אלו ארבע מדרגות העיון באו **ודופן** עקומה בארבע אמות נגד גבור, להיות כי האדם בינוני הוא ארבע אמות, ולכן קבלו חז"ל מדינים של שבת, שנאמר בו (שמות ט"ז כ"ט) אל יצא איש ממקומו, ושערו (עירובין מ"ח ע"א) שהוא ארבע אמות, ולכן עד ארבע אמרין דופן עקומה ולא יותר, כי מכאן והלאה אינן מטילין הסכך אחר הדופן ונפסל הסוכה מטעם שאין טבעו במזג השוה,

והלכה היא שאויר שלשה פוסל-בה, וסכך פסול פוסל בארבע, ודופן עקומה הוא בארבע אמות, כי הרוצה להיות בסוכה הכשרה ושיהא עב הענן שלו נעשה סוכה צריך לשמור משלשה דברים, וזה כי אין הנבואה שורה אלא על חכם וגבור ועשיר כמו שנתבאר לעיל פ' נ"ד, ואם אין לו אותן מדות בשלמות לא יוכל לישב בסוכה הנזכרת, על כן שלשה דינים אלו פוסלין בסוכה. והנה החכם

והנה העשיר יענה עזות ומגיס דעתו בעשרו, ולכן צריך שלא יהא בו אויר שלשה, והאויר הוא מורה על גסות הרוח, ולכן אויר שלש פוסל בו, כי עד שלשה אמרין לבוד לארץ, וכל מי שיש בו אויר שלשה רצה לומר שמתנשא מכח אחד מאלו השלשה שלמות הנזכרות אינו לבוד לארץ, ומדרך צדיקים להיות נמוכים לארץ, כמו שאמר אברהם

פני מנחם האזינו תשנ"ו

סכך פסול פוסל בארבע אמות מן הלד ובארבעה טפחים באמלע שהוא שיעור חשוב כענין ידו של אדם חשובה לו כארבעה על ארבעה, אבל אויר פוסל לעולם אפילו בשלושה טפחים, והגיד הרה"ק **מקאצק** ז"ל שמכאן שהולך צטל גרוע יותר מהחוטא, בשמים אין סובלים הצטלה, צפרשה כתיב כי לא דבר ריק הוא מכס, ודרשו ז"ל ואם הוא ריק מכס הוא, היינו שלית אתר פנוי מיניה, כי כבודו מלא עולם ללא חלל ריק, והריקנות איננה מאתו אלא מכס, וכתיב מפי עליון לא תלא הרעות, כי גם האפשרות והבחירה לחטוא ניתן רק כדי שהאדם יתגבר וימנע מכך, ואפילו מי שנכשל יש לו דרך תשובה, אך כשמצלים הזמן צפרט צימי הגעורים לדברי צטלה שלא לצורך תורה תפלה ומלוות אלא בהצל וריק הרי זה הפסול הגדול ביותר, לא די